

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Ревизијата на успешност е спроведена со цел да се даде оценка за ефикасноста и ефективноста на воспоставениот систем на финансиско управување и контрола и внатрешната ревизија.

Поглавјето Ревизорски наоди ги содржи ревизорските прашања и одговорите на поставените цели на ревизијата утврдени во проблематичните подрачја, утврдените состојби како и препораки кои ревизијата ги дава со цел да се отстранат причините за констатираните неправилности и состојби.

Со ревизијата на успешност констатиравме ризични области кон кои ја насочивме ревизијата со цел да дадеме одговор на поставените ревизорски прашања кои се однесуваат на овој процес. Основната ревизорска цел на оваа ревизија е поставена во следното прашање:

- Дали се преземени потребните активности за воспоставување и обезбедување на ефикасност и ефективност на системот на финансиското управување и контрола и внатрешната ревизија.

Со анализата на законската регулатива и подзаконските акти и извршената ревизија кај субјектот, произлегоа неколку значајни подрачја во делот на функционирањето на овој систем кои беа предмет на подетално анализирање:

1. Правната рамка и стратешките документи
2. Финансиско управување и контрола, и тоа:
 - 2.1. Оценка на основните компоненти,
 - 2.2. Функционирање на процесите: утврдување на ефективноста на системот на интерни контроли при спроведувањето на набавките и плаќањата и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските).
3. Внатрешна ревизија.

Како резултат на извршената ревизија на успешност за добивање одговор на поставената цел, констатиравме одредени состојби и слабости во горенаведените ризични области.

1. Правната рамка и стратешките документи

Во рамките на ризичната област која ги третира прашањата од Правна рамка и стратешки документи, ревизијата имаше за цел да ја утврди примената на законските и подзаконските акти кај Академија за судии и јавни обвинители “Павел Шатев” (во понатамошниот текст Академијата) и да даде одговор на евентуални слабости, недоречености и потенцијални ризици на истите, кои може да влијаат врз воспоставувањето и функционирањето на финансиското управување и контрола и внатрешната ревизија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 10

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Согласно одредбите од Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и Законот за јавна внатрешна финансиска контрола раководното лице на Академијата има одговорност над финансиското управување и контрола да воспостави организациска структура и процедури за работа со кои ќе се обезбеди функционирање, следење и развој на стабилно финансиско управување и контрола, како и за одредување и остварување на целите на субјектот преку изготвување и реализација на стратешките и други планови и програми, заради остварување на целите.

Работата на Академијата е уредена со следниве интерни акти:

- Статут на Академијата за судии и јавни обвинители;
- Деловник за работа на Академијата за судии и јавни обвинители;
- Правилник за систематизација на работните места во Академијата за судии и јавни обвинители и
- Правилник за внатрешна организација на Академијата за судии и јавни обвинители.

За зајакнување на финансиската контрола во Академијата од особена важност претставува одредувањето и остварувањето на општите и посебните цели на субјектот преку изготвување и реализација на стратешките и други планови и програми.

Во рамките на донесувањето и примената на стратешките документи го констатиравме следното:

- донесена е Програма за работа на Академијата за судии и јавни обвинители за 2014 година, во која се опфатени активностите и проектите насочени кон остварување на нејзината надлежност;
- донесена е Општа програма за континуирана обука на судиите и јавните обвинители за 2013-2014 година;
- усвоена е Програма за стручно усовршување на новоизбрани судии и новоименувани обвинители;
- донесена е Рамковната програма за обука на јавнообвинителски службеници за период 2010-2014 година;
- Академијата има донесено Рамковна програма за едукација за судските службеници за 2010-2014 година;
- не се донесени стратешките планови, што создава ризик во дефинирањето на целите со кои се утврдуваат областите на кои ќе биде фокусирана институцијата со своите капацитети, следење на остварувањето на целите и спроведување на анализа на определени ризици на ниво на одделни организациони единици (подетално образложено во точка 2.1.2.) и
- Академијата нема донесено Стратегија за управување со ризици со која ќе се утврди политиката за управување со ризиците во насока на остварување на целите. (детално опишано во точка 2.1.2. од овој извештај).

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 11

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Наведената состојба упатува на потребата од продолжување на активностите во насока на воспоставување и зајакнување на системот за управување со ризиците во функција на постигнување на целите на субјектот.

2. Финансиско управување и контрола

2.1. Оценка на основните компоненти

Во рамките на ризичната област која третира прашања од **финансиското управување и контрола**, ревизијата имаше за цел да даде одговор на повеќе ревизорски прашања поврзани со компонентите:

- 2.1.1. Контролна средина,
- 2.1.2. Управување со ризиците,
- 2.1.3. Контроли,
- 2.1.4. Информации и комуникации,
- 2.1.5. Мониторинг.

Раководното лице на Академијата има обврска согласно одредбите на Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, Стандардите на внатрешна контрола во јавниот сектор, Прирачникот за финансиско управување и контрола, Правилникот за начинот на извршување на внатрешната ревизија и начинот на известување за ревизијата и Меѓународни стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија да обликува и воспостави организациска структура, да пропише процедури, да изврши разграничување на должностите и да обезбеди ефективност на финансиско управување и контрола.

Во функција на градење на одговори зад секое од поставените прашања, утврдени се следните состојби, дадени се образложенија и препораки за надминување на утврдените состојби:

2.1.1. Контролна средина

Раководното лице на Академијата согласно одредбите од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Стандардите за внатрешна контрола има обврска да воспостави контролно окружување како една од компонентите на финансиското управување и контрола, кое е основа на целиот систем за внатрешна контрола, која влијае врз целокупниот квалитет на внатрешната контрола и има генерално влијание врз тоа како се утврдуваат стратегијата, целите и како се структурирани контролните активности. Правилно воспоставеното контролно окружување претставува основа за сите останати компоненти на внатрешната контрола со што се обезбедува намалување на ризиците во однос на неправилно користење на средствата, како и се зголемува дисциплината и одговорноста на вработените.

Ревизорски тим:

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

Овластен државен ревизор 12

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Заради наведеното потребно е да се обезбедат елементите на контролното окружување и тоа:

- Личниот и професионалниот интегритет и етичките вредности на раководството и вработените;
- Компетентност – ниво на знаење и вештини потребно да се обезбеди уредно, етичко, економично, ефикасно и ефективно работење, како и добро разбирање на поединечните одговорности во однос на внатрешната контрола;
- Начин на размислување и стил на работење на раководителите – став за поддршка на внатрешната контрола и внатрешна ревизија;
- Организациска структура – поделба на надлежности, овластување, отчет, известување, посебна единица за внатрешна ревизија;
- Политики и практики за човечки ресурси – вработување и пополнување на бројот на вработени, ориентација, едукација, оценка и советување, унапредување и наградување и поправни мерки.

Академијата има преземено активности во насока на исполнување на дел од наведените елементи на контролното окружување и тоа:

- согласно организациона поставеност, во актот за внатрешна организација на Академијата, предвидена е посебна организациона единица **Одделение за финансиски прашања** со утврден делокруг на работење и надлежност за вршење на работите од областа на финансиското управување и контрола со предвидени 5 а пополнети 3 работни места, со што е обезбедено непречено функционирање на одделението;
- Заради промовирање на етичките вредности и личниот и професионалниот интегритет на вработените во Академијата, од страна на раководното лице донесен е официјален кодекс на однесување **Кодекс на деловна етика и однесување на вработените**, со кој се воспоставува еднообразност на етичките вредности на вработените. Истиот е доставен до сите одделенија и е достапен за сите вработени преку огласната табла;
- Академијата има воспоставено **полугодишен систем за оценување на вработените**, а ангажманот на нови вработени се врши по пат на интервјуирање и тестирање на кандидати врз основа на формирана база на испитни прашања;
- раководното лице на Академијата во текот на 2014 година има донесено **План за воспоставување и развој на финансиското управување и контрола** и методологија за спроведување на планот. Планот ги содржи активностите потребни за спроведување на системот за финансиско управување и контрола, роковите за спроведување на поединечните активности како и одговорните лица по поодделни активности;
- Врз основа на член 24 од Законот за државни службеници, а со цел континуирано стручно оспособување и усовршување како и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 13

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

зголемување на ефикасноста во извршување на тековните работни задачи Академијата има усвоено **Годишна програма за обука на државните службеници** и истата ја има доставено до Министерството за информатичко општество и администрација. Исто така преку учество на државните службеници на разни обуки обезбедено е нивно оспособување во врска со стручниот дел од работењето на Академијата и

- раководното лице на Академијата има донесено **интерен акт** - Упатство за финансиско и материјално работење со кое се обезбедува функционирање, следење и развој на стабилно финансиско управување и контрола.

Со извршената ревизија на законските и под законските акти како и на останатата документација која ни беше обезбедена од страна на Академијата, ги утврдивме следните состојби:

- работите од областа на **внатрешната ревизија** за потребите на Академијата ги врши единицата за внатрешна ревизија од Судскиот совет на РМ;
- воспоставената пракса за вршење **ex-ante** и **ex-post** финансиска контрола овозможува функционирање на наведените контроли (подетално образложено во точка 2.1.3.) и
- Академијата е во фаза на имплементирање на систем за управување со квалитет на услуги **ISO 9001:2008** (подетално образложено во точка 2.1.3.).

Врз основа на наведеното констатиравме дека контролното опкружување во Академијата, како еден од предусловите за непречено функционирање на финансиското управување и контрола и остварување на општите и посебните цели на субјектот е на задоволително ниво. Имајќи го во предвид позитивниот став на раководството за воспоставување, развој и унапредување на контролниот систем, потребно е продолжување на отпочнатите активности за целосно воспоставување на системот за финансиско управување и контрола.

2.1.2. Управување со ризиците

Согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и член 13 и 15 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола раководителот на субјектот има обврска да изврши проценка на ризикот како една од компонентите на финансиското управување и контрола. Субјектот за да ја постигне својата мисија и цели треба да управува со ризиците, поради тоа што истите може да имаат влијание врз извршувањето на работите и постигнување на посакуваните резултати.

Управувањето со ризиците опфаќа утврдување, проценување, следење и преземање на потребни мерки за намалување на можните настани или

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 14

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

состојби кои може да имаат негативно влијание врз постигнувањето на целите на субјектот и извршување на услугите со соодветен квалитет.

Ревизијата утврди дека Академијата нема донесено стратешки и годишни планови, донесените програми не ја задоволуваат потребата од донесување на стратешкиот план. Имено, во рамките на програмите не се утврдени општите и посебните цели на ниво на организациони единици кои би ги дефинирале саканите резултати за период од 3 години, не е изготвена анализа на ризици и не е извршено утврдување, процена и контрола на можните настани или состојби кои може да имаат негативно влијание врз постигнувањето на целите. Исто така не се изготвени Планови за намалување на можни негативни последици од ризиците и Стратегија за управување со ризикот со активности и мерки кои треба да ги преземе или планира во следниот краткорочен и среднорочен период.

Во текот на 2014 година од страна на раководното лице на Академијата, отпочнати се активности во насока на изготвување на стратешки план за периодот 2015-2017 година.

Во периодот на вршење на ревизијата од страна на раководното лице на Академијата донесено е Решение за формирање на Комисија за воспоставување систематски начин на управување со ризици во Академијата со кое се предвидува утврдување на целите на секоја организациона единица и спроведување на сеопфатна процена на ризиците со цел изготвување на Стратегија за управување со ризици и подобрување на квалитетот и ефикасноста на управување во Академијата.

Погоре наведените состојби упатуваат на присуство на ризици кои може да имаат влијание на ефективноста и ефикасноста на активностите, почитувањето на правилата и регулативите, веродостојноста на финансиските и управувачките информации и заштитата на средствата.

2.1.3. Контроли

Согласно член 13 и член 16 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, значајна компонента на финансиското управување и контрола се и контролите. Контролните активности се политики и постапки, воспоставени за справување со ризиците и постигнување на целите на субјектот. За да бидат ефективни, контролните активности мора да бидат соодветни, да функционираат постојано според план и да бидат сеопфатни, разумни и директно да се поврзани со контролните цели и да се јавуваат низ целиот правен субјект, на сите нивоа и кај сите функции.

Контролните активности опфаќаат различни политики и постапки:

- **Процедури** - субјектот треба да располага со пишани процедури, коишто треба да бидат сеопфатни, комплетни и јасни, класифицирани за важните

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор 15

1. _____
2. _____
3. _____

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

активности, особено за економските операции, а воедно да бидат достапни до сите инволвирани вработени;

- **Овластување и одобрување** - за спроведување на финансиското управување и контрола раководителот на субјектот треба да донесе акт за генерални или посебни овластувања;
- **Поделба на должностите** - за намалување на ризикот од грешка, загуба или погрешно постапување и ризикот од неоткривање, потребно е финансиските и оперативните елементи на секоја операција да се верификувани од две меѓусебно независни лица, при што функциите на иницирање и верифицирање на секоја операција, секогаш треба да бидат раздвоени за да се обезбеди дека постојат ефективни проверки и рамнотежа;
- **Контроли во пристап до ресурсите** - за обезбедување на контрола на пристапот и заштита и правилна употреба на материјалните, финансиските и информационите ресурси во субјектот треба да назначи лица одговорни за пристап;
- **Надзор** - врз основа на претходно воспоставени процедури раководството на субјектот треба да воспостави мерки за надзор на операциите, вклучувајќи ex-ante и ex-post контрола, со цел трансакциите да се извршуваат на ефективен начин;
- **Усогласувања/Решавање на отстапувањата** - потребно е да се воспостави практика на редовно следење и усогласување на евиденциите со соодветните документи и
- **Контроли во информатичката технологија** - контролите на информатичката технологија се општи и апликативни и субјектот е одговорен за воспоставување на истите. Водењето на деловните книги, обработката на податоците и контролата на внесените податоци во информациските системи е уредено со одредбите на Законот и Правилникот за сметководство за буџетите и буџетските корисници и член 11, член 16 и член 17 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола. Наведените одредби бараат навремено и хронолошко евидентирање на податоци во деловните книги, притоа обезбедувајќи:
 - Контрола на внесените податоци;
 - Исправност на внесените податоци;
 - Чување на податоците;
 - Можност за употреба на податоците;
 - Можност за увид за состојбата и промените во деловните книги.

Академијата има преземено активности во насока на исполнување на дел од наведените елементи на контролните активности и тоа:

- донесен е интерен акт за текот на движење на финансиската документација - Упатство за финансиско и материјално работење, со кое е овозможено разграничување на овластувањата и одговорностите. Имено,

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 16

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

при секоја финансиска и оперативна активност воспоставена е поделба на должностите на начин кој оневозможува едно лице или организациона единица да ги контролира сите значајни фази на определена активност. (подетално образложено во точка 2.2.1.2.) и

- Академијата е во фаза на имплементирање на систем за управување со квалитет на услугите кој ќе се применува во нејзиното работење. Во текот на 2013 година спроведена е постапка за јавна набавка и склучен е договор за набавка на услуги со консултантска куќа за советување и проектен менаџмент за имплементација на системот за управување со квалитет на услуги ISO 9001:2008 во Академијата. Во тек се активности за изготвување на пишани процедури/постапки за документиран систем за управување со квалитет на јавните услуги. Согласно Планот за јавни набавки за 2014 година, предвидена е набавка на услуга за сертификација на системот за управување со квалитет.

Врз основа на снимањето на системот на воспоставените контролни активности во Академијата, го констатиравме следното:

- Директорот е единствено лице кои ги презема финансиските обврски и ги потпишува налозите за плаќање. Не е донесен акт за генерални или посебни овластувања на едно или повеќе раководни лица од страна на директорот на Академијата за спроведување на финансиското управување и контрола, предвидено како можност согласно член 8 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Правилникот за начинот на давање овластувања;
- Иако во Академијата не се назначени лица за вршење ex-ante и ex-post финансиска контрола за проверка на законитоста и правилноста на финансиските одлуки, како и нивно одобрување или оспорување предвидено со член 21 од Законот за јавна внатрешна контрола, воспоставена е пракса на редовно следење, усогласување и одобрување на евиденциите со соодветни документи, следење на реализацијата на договорите од страна на одговорните лица, прегледување на изводите, налозите за книжење и благајничките извештаи, усогласување на материјалната со финансиската евиденција. Функционирањето на ex-post контролата е без потпис. Во периодот на вршење на ревизијата од страна на раководното лице на Академијата донесена е Одлука со која се назначени лица за вршење ex-ante и ex-post финансиска контрола.

Со извршената ревизија на интерните акти, воспоставениот информациски систем, пропишаната организациона структура и системот на интерни контроли кои ги применува субјектот предмет на ревизија ги констатиравме следните состојби:

- донесен е интерен акт Политика за сигурност на информацискиот систем на Академијата;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 17

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- воспоставено е креирање на резервна копија;
- со актот за внатрешна организација на академијата, предвидена е посебна организациона единица Одделение за информатички технологии, библиотека, статистики и истражувања кое ги извршува работите и задачите кои се однесуваат на набавка, развој и одржување на ИТ системот. Во рамките на Одделението предвидени се 8 работни места од областа на информатичката технологија, од кои пополнети се 2 работни места, поради што постои ризик за негово непречено функционирање и
- не е донесен Стратешки план за развој на ИТ системот или акционен план за имплементација на ИТ системот.

Погоре наведените состојби упатуваат дека воспоставените контроли се соодветни, освен во делот на вршењето на ex-post финансиска контрола за што е потребно да се продолжат активностите согласно дадените овластувања истата да се врши со потпис.

Во делот на функционирањето на информациониот систем констатиравме присуство на ризици поради не донесен стратешки план за ИТ системите и не доволната кадровска екипираност на одделението за информатички технологии.

2.1.4. Информации и комуникации

Информациите и комуникациите претставуваат дел (компонента) од Финансиското управување и контрола кои ги опфаќаат процесите за утврдување, собирање и распределување на доверливи и сигурни информации во соодветна форма и временска рамка; ефективна хоризонтална и вертикална комуникација на сите хиерархиски нивоа во субјектот; градење соодветен информациона систем за управување кој содржи правила за подготвување, извршување, пренесување, употреба и архивирање на документи и документирање на сите оперативни процеси.

Оваа компонента обезбедува соодветен вид, квантитет, квалитет и динамика на известување за раководителите и вработените (преку прием, обработка и пренос на информациите) за извршување на задачите и спроведување внатрешна контрола, како и систем на внатрешна и надворешна комуникација, кој ќе обезбеди прецизно, непречено и брзо дистрибуирање на информациите, со цел нивно комплетно и навремено доставување до крајните корисници.

Обврска на раководителот на субјектот е воспоставување на ефикасен систем на информациите и комуникација внатре во организацијата и опкружувањето со што ќе обезбеди ефективност на системот на интерни контроли, согласно со одредбите на член 5 и член 17 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, стандард 19 до 23 од Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и Уредба за канцелариско и архивско работење.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 18

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Заради наведеното потребно е Академијата да обезбеди:

- прием на точни, веродостојни, јасни, целосни, навремени, корисни, разбирливи и достапни информации за: извршување на финансискиот план, употреба на ресурси и остварување на стратешки, годишни и оперативни планови;
- развиен ефикасен систем на комуникација, внатрешна и надворешна, хоризонтална и вертикална и
- воспоставување на системот за подготвување, извршување, пренесување, употреба и архивирање на документи за сите оперативните процеси.

По извршената ревизија во однос на информациите и комуникациите се констатирани следниве состојби:

- во однос на внатрешната комуникација во Академијата, протоколот на информации, се одвива преку електронската пошта и веб страницата на Академијата. На овој начин сите вработени се информираат за целокупното работење на институцијата. Друг начин на внатрешната комуникација се и редовните состаноци на сите нивоа – секторски, одделенски, меѓусекторски, кои претставуваат задолжителен дел од секојдневното работење на институцијата, размена на информации и надминување на потенцијалните проблеми и ризици во работењето. Комуникацијата се одвива во две насоки – добра информираност на вработените и постојана меѓусебна размена на информации меѓу менаџментот (хоризонтална комуникација) и информираност на менаџментот за состојбите во институцијата (вертикална комуникација);
- надворешната комуникација е воспоставена согласно законските надлежности на Академијата според кои континуирано членува и учествува во активностите на меѓународните тела и организации, во насока на размена на искуства и знаења, со цел подигнување на нивото на квалитет, ефикасност и јакнење на капацитетите на правосудниот систем. Надворешна комуникација со надлежните органи се врши на начин утврден во склучени меморандуми за соработка. Исто така, во рамки на законски утврдените надлежности, Академијата соработува и со овластени тела на други држави и со меѓународните организации со цел промовирање на правосудниот систем на Република Македонија и
- раководното лице на Академијата, согласно член 50 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, во месец април 2014 година има назначено лице кое известува за неправилности и сомнежи за измами или корупција. До денот на вршење на ревизијата не се констатирани и пријавени неправилности и сомнежи за измами или корупција и поради тоа соработката на лицето задолжено за неправилности со лицата вклучени во финансиското управување и контрола е по потреба.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 19

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Согласно наведените состојби во делот на информации и комуникации ревизијата констатира дека Академијата има воспоставено начин на информирање и комуницирање кој овозможува непречено функционирање на финансиското управување и контрола за остварување на посебните и општите цели на субјектот.

2.1.5. Мониторинг

Мониторингот опфаќа постојаното следење, самопроцени и внатрешни ревизии со кои се проверува соодветното функционирање на системот за финансиско управување и контрола. Со мониторингот треба да се обезбеди континуирана проверка и оценување на функционирањето на внатрешната контрола и нејзините елементи за да се оцени дали внатрешната контрола одговара на изменетите цели, опкружувањето, ресурсите и ризиците со кои што се соочува субјектот.

Во согласност со одредбите на членот 18 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и стандард 24 до 25 од Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, обврска на раководителот на субјектот е да преземе активности за следење, самопроценка и внатрешна ревизија (мониторинг) на финансиското управување и контрола.

Поради наведеното потребно е раководното лице на Академијата да изготви планови и програми за оценување на внатрешната контрола, континуирана проверка и оценување на функционирањето на внатрешната контрола и нејзините елементи преку единицата за финансиски прашања во текот на годината; изготвување извештај за извршените самопроцени и мислење за финансиското управување и контрола во годишниот финансиски извештај. Со извршената ревизија на активностите поврзани со мониторингот на системот на интерни контроли во Академијата, ревизијата го констатира следното:

- раководството и другите лица примаат редовни и лесно достапни менаџерски информации за вршење на проценки, употреба на ресурси и остварување на нивните стратешки и оперативни планови;
- воспоставен е соодветен режим на постојано следење на системот за финансиското управување и контрола, кој е вграден во секојдневното извршување на активностите и работењето;
- внатрешната ревизија се врши од страна на Судскиот совет, кој е надлежен за проценка на соодветноста и ефективноста на процесот на управување со ризици, контроли и работење согласно законските одредби;
- секоја организациона единица одделно подготвува пишана информација за работата, која се доставува до раководното лице на Академијата и
- плановите за работа се подготвени, се спроведуваат и се следат.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 20

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Освен овие елементи од компонентата мониторинг, не се врши посебно оценувањето на ефикасноста на внатрешната контрола преку директна хиерархиска контрола или експертска контрола, ниту пак се врши самопроценување на одделни процеси на системот за финансиско управување и контрола.

Наведените состојби упатуваат дека постои потреба за преземање на дополнителни активности за воспоставување и зајакнување на мониторингот со цел раководството да обезбеди континуирани разумно уверување за ефикасноста на контролите и уверување дека системот на внатрешна контрола се прилагодува на ризиците и промените со коишто се соочува Академијата.

2.1. Со ревизијата на процесите за управување и контрола за извршување на расходите одобрени со буџетот (доделување на договори за јавни набавки и плаќање на набавките) и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските) констатирана е следната состојба:

2.1.1. **Систем на интерни контроли во процесот на спроведување на набавките и плаќањата:**

Системот на интерни контроли во Процесот на набавките се состои од активности за утврдување на потребата за набавки, иницирање на набавките и спроведување на постапка за доделување договор за јавни набавки.

Јавните набавки се спроведуваат по постапка и начин дефинирани во Законот за јавните набавки и подзаконските акти. Активностите поврзани со јавните набавки ги врши лице со потврда за работа со јавни набавки издадена по спроведена обука и положен испит во Бирото за јавни набавки.

Во рамките на проектот за имплементирање на системот за управување со квалитет на услугите ISO 9001:2008, во тек е изготвување на Процедура за подготовка на план за јавни набавки и Процедура за реализација на годишниот план за јавни набавки, со која во пишана форма ќе се воспостави системот на интерни контроли во процесот на спроведување и реализација на јавните набавки.

Со извршениот увид во начинот на планирање, спроведување и реализација на постапките за јавни набавки опфативме 64% од вредноста на склучените договори при што не се констатирани отстапувања од законските одредби кои се однесуваат на: изготвување на годишен план за јавни набавки, започнување на постапка за доделување на договор за јавна набавка, изготвување на Одлука за утврдување на потребата од јавна набавка, изработка на тендерска документација, спроведување на постапка, изготвување, известување и објавување на Одлуката за

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 21

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

избор/поништување, изготвување на Договор за јавна набавка, следење на реализацијата на договорите за јавна набавка.

Горенаведеното укажува дека во Академијата е воспоставен ефикасен систем на интерни контроли во процесот на спроведување на јавните набавки согласно законските одредби што овозможува соодветна конкуренција, еднаков третман и недискриминација на економските оператори, транспарентност и рационално и ефикасно искористување на средствата.

2.2.1.2 Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на плаќањата

Системот на интерни контроли во Процесот на плаќање се состои од активности за контрола на користење на средствата и пишани процедури за вршење на контрола и евидентирање на деловните промени, плаќањата да се вршат врз основана уредно ликвидирани, комплетна и верификувана финансиска документација.

Примарната цел на ревизијата во овој процес беше да ја оцени ефикасноста и ефективноста на интерните контроли преку добивање на уверување дека плаќањата се соодветно одобрени, евидентирани и исплатени и преземените мерки од страна на раководството се соодветни.

По извршеното снимање на воспоставениот систем на интерни контроли во процесот на плаќање ревизијата го констатира следното:

Со донесеното Упатство за финансиско и материјално работење, воспоставена е поделба на должностите на начин кој оневозможува едно лице или организациона единица да ги контролира сите значајни фази на определена активност. Исто така, согласно актите за организација и систематизација на Академијата, како и воспоставената пракса на поделба на должностите, одобрувањето, извршувањето и сметководственото евидентирање им се доделени на различни лица со што се обезбедува функционирање, следење и развој на стабилно финансиско управување и контрола.

Со увид во извршените трансакции по основ на плаќање на договорите за набавка на стоки и услуги ревизијата не констатира отстапувања во однос на утврдените контролни механизми уредени со Упатството за финансиско и материјално работење, односно за секое плаќање на фактура се врши ex-ante финансиска контрола, освен во делот на ex-post финансиската контрола која се врши без потпис за што во текот на вршење на ревизијата со назначување на лица и ex-post контролата се врши со потпис.

Наведените состојби укажуваат дека воспоставениот систем на интерни контроли во процесот на спроведување на плаќањата функционира согласно

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 22

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

законските одредби освен во делот на ex-post финансиска контрола за што е потребно да се продолжи со започнатите активности истата да се врши со потпис.

2.2.1. Инвентарисување на средства и обврски

Согласно одредбите од Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници пописот е процес на усогласување на состојбата на средствата и нивните извори, побарувањата и обврските искажани во сметководствената евиденција со фактичката состојба. Ревизијата имаше за цел да ја оцени ефективностa на системот на интерни контроли во процесот на инвентарисување.

Со примена на ревизорските техники за контрола на извршениот попис ревизијата доби уверување дека:

- пописот е извршен во законски утврдените рокови;
- пописот е сеопфатен (ги опфатил сите средства - сопствени и туѓи);
- пописот е квалитетно извршен;
- извршено е усогласување на сметководствената со фактичката состојба;
- изготвен е извештај од извршениот попис и истиот е разгледан и одобрен од надлежните органи и
- донесен е акт за прифаќање на извештајот за извршениот попис во кои се содржани детални насоки за постапување.

Со извршената ревизија на постапките за спроведениот попис се уверивме дека системот на интерни контроли во процесот на инвентарисување е воспоставен и функционира, односно обезбедена е усогласеност со барањата на законските прописи. Академијата има пропишано и воспоставено систем на контроли со кој активностите за организирање, спроведување и известување за резултатите од извршениот попис на средствата и обврските се покриени со контроли со кои е овозможено непречено спроведување на истиот согласно законската регулатива.

3. Внатрешна ревизија

Внатрешна ревизија како независна активност на давање објективно уверување и совет, воспоставена е со цел да придонесе за зголемување на вредноста и подобрување на работењето на субјектот. Таа помага субјектот да ги исполни своите цели, применувајќи систематски, дисциплиниран пристап за процена и подобрување на ефективностa во процесите на управување со ризикот, контролата и управувањето.

Од извршениот увид во доставената документација, извршените анализи и спроведените интервјуа, ревизијата го утврди следното:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 23

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- внатрешната ревизија ја врши одделението за внатрешна ревизија на Судски совет согласно Законот за Судскиот совет;
- заклучно со 2013 година извршена е една ревизија за која е издаден конечен извештај за проценка на регуларноста и функционирањето на внатрешните контроли во процесот на јавните набавки за 2009 година. За извршената ревизија доставено е писмо за овластување за вршење на ревизија, одржани се првични состаноци помеѓу внатрешните ревизори и раководното лице на Академијата. Планот и програмата за секоја ревизија ги содржат елементите предвидени со Правилникот за извршување на внатрешна ревизија и начинот на известување за ревизијата. По изготвување на Претходен извештај одржан е завршен состанок со раководното лице на Академијата на кој се презентирани констатираните состојби и постигната е согласност за наодите на ревизијата и за имплементација на препораките (чекорите и временската рамка). Во прилог на Претходниот извештај се доставува и акциски план за спроведување на препораките. По претходниот извештај изготвен е Конечен извештај. Раководното лице на Академијата има преземено мерки и активности за отстранување на слабостите утврдени со ревизијата за кои е доставен извештај до Одделението за внатрешна ревизија во Судскиот совет и
- Одделението за внатрешна ревизија при Судскиот совет има изготвено Стратешки план за период од три години 2013-2015 односно 2014-2016 и годишен план за извршување на внатрешната ревизија во кои не е планирано вршење на ревизија во Академијата во наведениот период. Во наведените планови истакнато е дека недоволната екипираност на единицата за внатрешна ревизија во рамките на Судскиот совет на РМ е сериозна пречка за целосно покривање на субјектите во судството, како и ограничувачки фактор при избор на разновидност на ревизиите.

Воспоставениот начин на вршење на внатрешната ревизија, не ги покрива потребите раководното лице на Академијата да има целосен увид во функционирањето на ситемот на внатрешна контрола преку потврдување на истата од страна на внатрешната ревизија.

ЗАКЛУЧОК :

Ревизијата на успешност е спроведена со цел обезбедување на објективна и реална оценка за тековните состојби за ефикасноста и ефективноста на ситемот на јавната внатрешна финансиска контрола кај Академија за судии и јавни обвинители “Павел Шатев”.

Опфатот и доказите кои се обезбедени по пат на спроведување на техники и методологија од страна на ревизијата, даваат основа да го изразиме следниот заклучок:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 24

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

„Раководното лице на Академијата има преземено мерки, политики и конкретни активности за донесување на под законските и интерните акти, имплементација на процедурите за финансиско управување и контрола и внатрешната ревизија. Потребно е да се продолжи со започнатите активности за донесување и имплементација на стратешки планови, стратегија за управување со ризици, доекипирање на одделението за ИТ и изработка на стратегија за ИТ.

Воспоставениот системот на интерни контроли во процесот на јавните набавки, плаќањата и инвентарисување е воспоставен и функционира, во согласност со законските прописи.

Недоволната кадровска екипираност на единицата за внатрешна ревизија во рамките на Судскиот совет на РМ кој е законски надлежен за вршење на ревизија во Академијата е причина за обемот и бројот на извршени ревизии.

Во насока на подобрување на констатираните состојби во продолжение даваме препораки со чие надминување би се подобрила ефикасноста и квалитетот на работењето на Академијата.

ПРЕПОРАКИ :

1. Раководното лице на Академијата да продолжи со започнатите активности за имплементација на системот за управување со квалитет ISO 9001:2008 и да го заврши во целост процесот на сертификација на системот за управување со квалитет.
2. Раководното лице на Академијата да продолжи со преземените активности за донесување на Стратешки план за периодот 2015-2017 година.
3. Раководното лице на Академијата да продолжи со започнатите активностите за донесување на Стратегија за управување со ризикот.
4. Раководното лице на Академијата да донесе стратешки план за развој на информациониот систем.
5. Раководното лице на Академијата да воспостави систем за оценување на ефикасноста на внатрешната контрола и самопроценување на одделни процеси на системот за финансиско управување и контрола.
6. Раководното лице на Академијата да ги преземе потребните активности за дефинирање на потребите од доекипирање на информатичкото одделение.
7. Во соработка со Судски совет и одделението за внатрешна да преземе конкретни мерки и активности во насока на зголемување на бројот на извршени ревизии во текот на годината.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор 25
